

**ХАРКІВСЬКИЙ РАДІОТЕХНІЧНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**
Циклова комісія «Мов і літератури»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з НР
_____ О.П.Старченко
" ____ " _____ 2023 року

**Робоча програма підготовчих курсів
з української мови**

Програма підготовчих курсів з української мови розроблена на основі Навчальної програми «Українська мова. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів» (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804)

Розробник: викладач-методист О.І. Карнаухова

Робоча програма затверджена на засіданні предметної комісії «Мов і літератури»

Протокол від " " 20 року №

Голова предметної комісії

_____ О.Л.Косенко

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1 Українська мова – державна мова України. Вона неоціненна національна святиня, скарбниця духовних надбань народу, запорука його подальшого культурного прогресу. Як навчальний предмет українська мова виконує важливі освітні функції. Головна функція рідної мови полягає у тому, що вона є засобом спілкування, пізнання нагромаджених людством культурних цінностей. Як форма вияву національної й особистісної свідомості вона є засобом самопізнання, саморозвитку і самореалізації людини. Вільне володіння мовою забезпечує реалізацію творчих можливостей абітурієнтів в усіх сферах життя.

Виходячи із суспільних і освітніх функцій української мови, основна мета її вивчення на підготовчих курсах полягає у формуванні національної свідомості, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно користуватися засобами рідної мови в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Оскільки підготовчі курси спрямовані, у першу чергу, на закріплення усних та письмових навичок майбутніх студентів, **то головним завданням підготовчих курсів з української мови є *систематизація й узагальнення базових орфоепічних, граматичних, лексичних, правописних, стилістичних умінь і навичок.***

Узагальнення знань з української мови має бути спрямоване на підвищення культури мовлення і рівня грамотності слухачів курсів. Систематизація і поглиблення вивченого у школі проводиться вже на вищому рівні узагальнення. Заняття передбачають удосконалення основних мовних і мовленнєвих умінь і навичок.

У програмі подано орієнтовний розподіл годин. Викладач має змогу вносити у нього свої корективи, не скорочуючи при цьому кількості годин.

Основним завданням підготовчих курсів є формування у слухачів ключових компетентностей:

1 Спілкування державною мовою – готовність (здатність) учнів засобами української мови успішно взаємодіяти у процесі розв’язання типових для віку життєвих проблем; сформоване ціннісне ставлення до мови свого народу, наявність досвіду послуговування державною мовою.

2 У природничих науках і технологіях – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, володіти й оперувати інформацією відповідно до потреб, застосовувати ІКТ у навчанні й повсякденному житті, знаходити, опрацьовувати і систематизовувати інформацію); здатність бути

відкритими до інновацій, реалізувати себе в мінливому технологічному, життєвому, навчальному й трудовому середовищі.

3 Інформаційно-комунікаційна компетентність – здатність (готовність) розуміти навколишнє інформаційне середовище, самостійно шукати, добирати й критично аналізувати необхідну інформацію, трансформувати, зберігати та транслювати її й діяти відповідно до своїх цілей і прийнятої в суспільстві комунікаційної етики.

4 Уміння вчитися протягом життя – здатність і внутрішня потреба самостійно здобувати знання і формувати вміння відповідно до поставлених цілей з метою самовдосконалення й самореалізації.

5 Соціальна і громадянська компетентності – усвідомлення громадянської повинності й відповідальності, здатність до реалізації громадянських прав і обов’язків.

6 Підприємницька компетентність – це інтегрована якість особистості, що базується на креативності, творчості, інноваційності, здатності до ризику, спроможності планувати, самоорганізовуватися й організовувати підприємницьку діяльність, утілювати ідеї у сферу економічного життя, розв’язувати конфліктні ситуації, приймати рішення, брати на себе відповідальність, формувати моделі поведінки, необхідні для успішного розв’язання нагальних виробничих проблем.

7 Загальнокультурна – здатність учня усвідомлено сприймати надбання культури як цінність, аналізувати й оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати традиційні для культури українського народу методи самовиховання.

8 Екологічна грамотність і здорове життя – здатність розумно й раціонально користуватися природними ресурсами, усвідомлене ставлення до ролі довкілля для життя й здоров’я людини; готовність виявляти активну життєву позицію в питаннях захисту довкілля, дотримуватися здорового способу життя й пропагувати його.

2.2 У результаті вивчення предмета слухачі курсів повинні:

знати	вміти
– орфограми в коренях, префіксах і суфіксах; – загальні відомості про просте і складне речення, однорідні члени речення, речення із вставними словами, відомості про відокремлені та уточнюючі члени речення, пряму мову, розділові знаки при прямій мові та діалозі;	– знаходити і виправляти орфографічні помилки; – правильно розставляти розділові знаки в простому та складному реченнях й обґрунтовувати їх; – обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою вивчених правил;

– самостійно здобувати знання, працювати з навчальною літературою; – користуватись словниками різних типів.	– застосовувати здобуті знання під час виконання практичних завдань.
--	--

На підготовчі курси відводиться 68 годин. Після закінчення навчання для слухачів проводиться перевірка засвоєння знань. Основною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності є іспит (співбесіда) .

2. Програма навчальної дисципліни Поглиблення і систематизація найважливіших відомостей з фонетики, лексикології, словотвору, правопису

Тема 1 Вступ. Правопис префіксів

Правопис префіксів З-, С-, ЗІ-, ІЗ-. Правопис префіксів ПРЕ-, ПРИ-, ПРІ-.

Правопис префіксів, що закінчуються на приголосний.

Тема 2 Правопис суфіксів.

Тема 3 Уживання м'якого знака Правила вживання м'якого знака.

Тема 4 Уживання апострофа. Правила вживання апострофа

Тема 5 Вживання великої букви. Уживання великої літери у власних назвах

Тема 6 Правопис сумнівних голосних у коренях слів.

Тема 7 Правопис ненаголошених Е,И

Тема 8 Спрощення в групах приголосних.

Тема 9 Подвоєння і подовження приголосних

Тема 10 Правопис складних іменників

Тема 11 Правопис складних прикметників

Тема 12 Правопис слів іншомовного походження

Тема 13 Особливості правопису прислівників

Тема 14 Правопис неповнозначних частин мови (прийменників)

Тема 15 Правопис неповнозначних частин мови (сполучників)

Тема 16 Правопис неповнозначних частин мови (часток)

Тема 17 Правопис *не (ні)* з різними частинами мови

Тема 18 Розділові знаки в простому реченні.

Тема 19 Тире між підметом і присудком у простому реченні .

Тема 20 Розділові знаки між однорідними членами речення.

Тема 21 Узагальнюючі слова при однорідних членах речення.

Тема 22 Відокремлені обставини, виражені дієприслівниковим зворотом

Тема 23 Відокремлені означення, виражені дієприкметниковим зворотом

Тема 24 Вставні слова та словосполучення. Розділові знаки

Тема 25 Розділові знаки при звертаннях

Тема 26 Складне речення. Розділові знаки у складносурядному реченні

Тема 27 Складне речення. Розділові знаки у складнопідрядному реченні

Тема 28 Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні

Тема 29 Двокрапка у простому і складному реченнях.

Тема 30 Тире у простому і складному реченнях

Тема 31 Пряма мова. Розділові знаки при прямій мові

Тема 32 Розділові знаки при цитатах

Тема 33 Розділові знаки у реченнях з порівняльним зворотом

Тема 34 Систематизація та узагальнення вивченого

3. Структура підготовчих курсів

Назва розділу, теми	Кількість годин		
	Усього	Аудиторні	
Тема 1 Вступ. Правопис префіксів.Правопис префіксів З-, С-, ЗІ-,ІЗ-. Правопис префіксів ПРЕ-, ПРИ-, ПРІ-. Правопис префіксів, що закінчуються на приголосний.	2	2	
Тема 2 Правопис суфіксів.	2	2	
Тема 3 Уживання м'якого знака.Правила вживання м'якого знака.	2	2	
Тема 4 Уживання апострофа. Правила вживання апострофа	2	2	
Тема 5 Вживання великої букви. Уживання великої літери у власних назвах	2	2	
Тема 6 Правопис сумнівних голосних у коренях слів.	2	2	
Тема 7 Правопис ненаголошених Е,И	2	2	
Тема 8 Спрощення в групах приголосних.	2	2	
Тема 9 Подвоєння і подовження приголосних	2	2	
Тема 10 Правопис складних іменників	2	2	
Тема 11 Правопис складних прикметників	2	2	
Тема 12 Правопис слів іншомовного походження	2	2	
Тема 13 Особливості правопису прислівників	2	2	
Тема 14 Правопис неповнозначних частин мови (прийменників)	2	2	
Тема 15 Правопис неповнозначних частин мови (сполучників)	2	2	
Тема 16 Правопис неповнозначних частин мови (часток)	2	2	
Тема 17 Правопис <i>не (ні)</i> з різними частинами мови	2	2	
Тема 18 Розділові знаки в простому реченні.	2	2	

Тема 19 Тире між підметом і присудком у простому реченні	2	2	
Тема 20 Розділові знаки між однорідними членами речення.	2	2	
Тема 21 Узагальнюючі слова при однорідних членах речення.	2	2	
Тема 22 Відокремлені обставини, виражені дієприслівниковим зворотом	2	2	
Тема 23 Відокремлені означення, виражені дієприкметниковим зворотом	2	2	
Тема 24 Вставні слова та словосполучення. Розділові знаки	2	2	
Тема 25 Розділові знаки при звертаннях	2	2	
Тема 26 Складне речення. Розділові знаки у складносурядному реченні	2	2	
Тема 27 Складне речення. Розділові знаки у складнопідрядному реченні	2	2	
Тема 28 Розділові знаки у безсполучниковому складному реченні	2	2	
Тема 29 Двокрапка у простому і складному реченнях.	2	2	
Тема 30 Тире у простому і складному реченнях	2	2	
Тема 31 Пряма мова. Розділові знаки при прямій мові	2	2	
Тема 32 Розділові знаки при цитатах	2	2	
Тема 33 Розділові знаки у реченнях з порівняльним зворотом	2	2	
Тема 34 Систематизація та узагальнення вивченого	2	2	
Усього	68	68	

4 Методи навчання

Лекція, бесіда, проблемний виклад, ілюстрація, імітаційно-ігровий, виконання вправ, дослідження, самостійна робота, випереджувальні завдання.

Поряд із традиційними методами навчання запропоновано інноваційні, які передбачають використання в освітньому процесі інформаційно-комунікаційних програмних засобів, зокрема:

- лекція-візуалізація;
- метод свідомого сприйняття навчальної інформації;
- метод взаємної відповідальності;
- метод віртуальної творчості;
- метод дидактичних асоціацій;
- спостереження – цілеспрямоване, безпосереднє і організоване сприйняття предметів і явищ.

5 Засоби діагностики результатів навчання

Методи контролю

Поточний контроль знань слухачів підготовчих курсів з української мови має на меті перевірку рівня підготовленості слухача до виконання конкретної роботи. Форми поточного контролю – усне, письмове опитування, машинне і безмашинне тестування.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів:

- поточного контролю знань;
- індивідуального завдання;
- проведення контрольних робіт.

Об'єктом оцінювання знань слухачів є програмний матеріал підготовчих курсів.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень слухачів у оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог програми.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завданнями є встановлення й оцінювання рівнів розуміння й первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь та навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове і фронтальне опитування; виконання слухачами різних видів письмових робіт; взаємоконтроль слухачів у парах і групах; самоконтроль тощо.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень
під час усної відповіді (співбесіди)
з дисципліни «Українська мова»**

Рівень навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Початковий	2	Абітурієнт відтворює частину навчального матеріалу поверхово; відповідає на найпростіші запитання викладача, не може чітко сформулювати визначень і правил. Мовлення студента збіднене, трапляються суттєві лексичні й граматичні помилки, відчувається брак достатнього словникового запасу.
II. Середній	3	Абітурієнт виявляє знання й розуміння основних теоретичних положень конкретної теми, але іноді допускає помилки у формулюванні правил, не вміє переконливо обґрунтувати свої помилки і відчуває труднощі під час добору прикладів.
III. Достатній	4	Знання абітурієнта є достатніми, він застосовує вивчений матеріал у стандартних мовленнєвих ситуаціях, намагається аналізувати, робити висновки. Відповідь його логічна, хоч і має незначні мовленнєві огріхи.
IV. Високий	5	Абітурієнт вільно володіє навчальним теоретичним матеріалом, уміє робити самостійні узагальнення, висновки, аргументовано, наводячи приклади, висловлює свої думки, володіє високим рівнем орфографічної та пунктуаційної грамотності.

6. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

- 1 Авраменко О. Українська мова: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл./ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2017.
- 2 Заболотний О.В.Українська мова : підручник для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2013.
- 3 Заболотний О.В.Українська мова : підручник для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2014.
- 4 Заболотний О.В.Українська мова : підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. : рівень стандарту / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2015.
- 5 Заболотний О.В.Українська мова : підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2016.
- 6 Заболотний О.В.Українська мова : підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К.: Генеза, 2017
- 7 Ющук І.П. Українська мова : підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. : рівень стандарту / І.П. Ющук. – Тернопіль:Навчальна книга – Богдан, 2015
- 8 Ющук І.П. Українська мова : підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. : рівень стандарту / І.П. Ющук. – Тернопіль:Навчальна книга – Богдан, 2016
- 9 Український правопис/ НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Ін-т української мови. – К.: Наук.думка,2015

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Української мови - <http://ukrainskamova.at.ua>
2. Сайт вчителів української мови - <http://papkakerivnska.at.ua>
3. Сайт словників - <http://www.Rozum.org.ua>
4. Український лінгвістичний портал - <http://ulif.org.ua>
5. Електронний підручник української мови - <http://mova.info/pidruchn.asps>

